

Na temelju članka 39. Ustava Hercegovačko-neretvanske županije-kantona („Narodne novine HNŽ“, broj: 2/98, 4/00 i 7/04), Skupština Hercegovačko-neretvanske županije-kantona je na sjednici održanoj ____ . ____ . 2017. godine, donijela

ZAKON
O OBRAZOVANJU ODRASLIH
HERCEGOVAČKO-NERETVANSKE ŽUPANIJE-KANTONA

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.
(Predmet Zakona)

Ovim Zakonom uređuje se:

- a) načela, ciljevi i oblici obrazovanja odraslih
- b) osnivanje i uvjeti koje mora ispunjavati organizator obrazovanja odraslih
- c) programi obrazovanja odraslih
- d) obavljanje djelatnosti obrazovanja odraslih
- e) dokumentacija i evidencija i izdavanje javnih isprava u oblasti obrazovanja odraslih
- f) opća pitanja u vezi sa organizacijom, financiranjem, upravljanjem i rukovođenjem procesom obrazovanja odraslih
- g) prava i obveze nadležnih organa u oblasti obrazovanja odraslih
- h) druga pitanja od značaja za obavljanje djelatnosti obrazovanja odraslih na području Hercegovačko-neretvanske županije-kantona (u daljnjem tekstu: *Županija*).

Članak 2.
(Upotreba rodno osjetljivog jezika)

Gramatički izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu za označavanje muškog ili ženskog roda podrazumijevaju oba roda.

Članak 3.
(Obrazovanje odraslih)

- (1) Obrazovanje odraslih dio je jedinstvenoga obrazovnog sustava Županije.
- (2) Obrazovanje odraslih obuhvaća cjelinu procesa učenja odraslih namijenjenu:
 - a) ostvarivanju prava na slobodan razvoj osobnosti
 - b) osposobljavanju za zapošljavanje, stjecanju kvalifikacija za prvo zanimanje, prekvalifikaciji, dokvalifikaciji, stjecanju i produbljivanju stručnih znanja, vještina i kompetencija
 - c) osposobljavanju za aktivno građanstvo.
- (3) Obrazovanje odraslih realizira se na način i pod uvjetima utvrđenim ovim Zakonom, ukoliko drugačije nije regulirano posebnim zakonima.

Članak 4.
(Značenje pojedinih izraza)

Pojedini izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeće značenje:

- a) *Andragogija* - nauka koja se bavi učenjem i obrazovanjem odraslih i didaktičko-metodičkim specifičnostima procesa obrazovanja odraslih; naglašava razlike u interakcijsko-komunikacijskom aspektu odgoja i obrazovanja odraslih;
- b) *Cjeloživotno učenje* - sveukupna aktivnost učenja tijekom života, a s ciljem unaprjeđenja znanja, vještina i kompetencija unutar osobne i građanske, te društvene perspektive i/ili perspektive uposlenja, a

obuhvaća učenje u svim životnim razdobljima (od rane mladosti do starosti) i u svim oblicima u kojima se ostvaruje (formalno, neformalno i informalno), pri čemu se učenje shvaća kao kontinuirani proces u kojem su rezultati i motiviranost pojedinca u određenom životnom razdoblju uvjetovani znanjem, navikama i iskustvima učenja stečenim u mlađoj životnoj dobi;

- c) *Cjeloživotna karijerna orijentacija* - u kontekstu cjeloživotnog učenja odnosi se na niz aktivnosti koje omogućuju da građani svih uzrasta i u bilo kojem trenutku života identificiraju vlastite sposobnosti, kompetencije i interesiranja, da donesu odluke u pogledu svog obrazovanja, osposobljavanja i kvalifikacija i da upravlja vlastitim životnim putovima u obrazovnom, radnom i drugim okruženjima, u kojima se njihovi kapaciteti i kompetencije razvijaju i /ili koriste;
- d) *Obrazovanje odraslih* - dio obrazovnog sustava koji se organizira za odrasle osobe kao cijeli skup procesa učenja, formalnih i ostalih, u kojem odrasle osobe razvijaju svoje sposobnosti, obogaćuju svoje znanje i unaprjeđuju svoje tehničke ili profesionalne kvalifikacije ili ih preusmjeravaju da bi zadovoljili svoje potrebe ili potrebe svojih društava;
- e) *Odrasli* su osobe starije od 15 godina koja nisu završila osnovno obrazovanje, odnosno osobe starije od 18 godina koja su završile osnovno obrazovanje i druge osobe koje se obrazuju;
- f) *Polaznik* je osoba koja pohađa programe obrazovanja odraslih;
- g) *Formalno obrazovanje odraslih* je učenje usmjereno od strane nastavnika ili instruktora koje se stječe u obrazovnim ustanovama, a prema nastavnim planovima i programima odobrenim od mjerodavnih obrazovnih vlasti;
- h) *Neformalno obrazovanje odraslih* je organizirani proces učenja i obrazovanja usmjeren ka usavršavanju, specijalizaciji i dopunjavanju znanja, vještina i sposobnosti prema posebnim programima koje izvode organizatori obrazovanja (redovite škole, centri za obuku, kompanije, agencije i slično), koji se odvija neovisno od službenog (formalnog) sustava obrazovanja i obično ne vodi stjecanju službenih potvrda (diploma i kvalifikacija);
- i) *Informalno učenje* je proces samostalnog učenja, stjecanja znanja, vještina, vrijednosti, stavova i sposobnosti u svakodnevnom životnom, radnom i socijalnom okruženju;
- j) *Samousmjereno učenje* označava aktivnosti u kojima odraslo lice samostalno uspostavlja kontrolu nad procesom učenja, kao i odgovornost za rezultate učenja;
- k) *Prvo zanimanje* je obrazovanje i osposobljavanje nakon završene osnovne škole s ciljem uključivanja u rad;
- l) *Dokvalifikacija* je dodatno stručno obrazovanje prema posebno utvrđenim diferenciranim programima, radi stjecanja višeg stupnja kvalifikacija u okviru istog zanimanja;
- m) *Prekvalifikacija* je obrazovanje i osposobljavanje koje osobi koja je već prethodno stekla neko stručno zvanje odnosno zanimanje omogućava da stekne nove kompetencije za obavljanje novog zanimanja ili nove profesionalne djelatnosti;
- n) *Specijalizacija* je obrazovanje i osposobljavanje u okviru istog zanimanja radi stjecanja posebnih znanja i radnih vještina;
- o) *Usavršavanje* je svaki oblik obrazovanja nakon završenog inicijalnog obrazovanja ili tijekom radnog vijeka koje treba pomoći osobi da poboljša ili aktualizira svoja već stečena znanja i/ili kompetencije, da stekne nove kompetencije u pogledu profesionalnog napredovanja i da se osobno i profesionalno usavršava;
- p) *Osposobljavanje* je obrazovanje i osposobljavanje za uključivanje u rad nakon završene osnovne škole, za obavljanje jednostavnih i manje složenih poslova određenog zanimanja;
- q) *Posebni programi* su programi za povećanje općeg obrazovanja i kulturnog nivoa stanovništva i povećanje stručnih i drugih kompetencija;
- r) *Javno važeći obrazovni program* je program obrazovanja koji je donijelo, odnosno odobrilo, Ministarstvo, prosvjete, znanosti, kulture i športa Hercegovačko-neretvanske županije (u daljnjem tekstu: *Ministarstvo*);
- s) *Ishodi učenja* su izjave o tome što polaznik obrazovanja odraslih treba da zna, razumije i može da obavlja na kraju završenog procesa učenja, odnosno programa obrazovanja (znanja, vještine i kompetencije);
- t) *Znanje* je rezultat usvajanja informacija kroz proces učenja, odnosno skup činjenica, principa, teorija i praksi koje se odnose na područje rada ili izučavanja;
- u) *Vještine* predstavljaju sposobnost primjene znanja i korištenja principa "znati kako" da se izvrši određeni zadatak i da se riješi problem;

- v) *Kompetencije* su sposobnost primjene znanja, vještina i osobnih, socijalnih i metodoloških sposobnosti, na radnom mjestu ili tijekom učenja, kako u privatnom tako i u profesionalnom razvoju;
- w) *Pismenost odraslih* obuhvaća:
 - i. *osnovnu pismenost*, kao sposobnost odraslih da komuniciraju na vlastitom jeziku i da s razumijevanjem čitaju i pišu kratke, jednostavne izjave o njihovom svakodnevnom životu
 - ii. *funkcionalnu pismenost*, kao sposobnost odraslih da razumiju i koriste medijske i druge informacije u svrhu planiranja i ostvarenja vlastitog razvoja, kao i sposobnost odraslih da se uključe u aktivnosti u kojima je pismenost, koja podrazumijeva i korištenje informacionih i komunikacionih tehnologija, potrebna za njihovo bolje svakodnevno funkcioniranje i učešće u životu zajednice.

Članak 5. **(Načela obrazovanja odraslih)**

Obrazovanje odraslih temelji se na načelima:

- a) javnosti
- b) cjeloživotnog učenja
- c) uvažavanja različitosti potreba i mogućnosti, prethodnih znanja i iskustava, te s tim u svezi i specifičnosti obrazovanja i učenja odraslih
- d) slobode izbora odgovarajućeg obrazovanja, kao i oblika, metoda i načina učenja
- e) dostupnosti i raznovrsnosti obrazovne ponude
- f) osiguranja odgovarajućeg kvaliteta obrazovanja
- g) promoviranja jednakih vrijednosti ishoda učenja u formalnom i neformalnom obrazovanju, te informalnom učenju
- h) profesionalnosti i odgovornosti organizatora obrazovanja odraslih, te profesionalnosti i etičnosti andragoškog kadra
- i) poštivanja ličnosti i dostojanstva svakog sudionika u procesu obrazovanju odraslih
- j) informiranja, savjetovanja i vođenja u daljnjem obrazovanju i/ili karijernom napredovanju
- k) povezivanje obrazovanja sa tržištem rada.

Članak 6. **(Ciljevi obrazovanja odraslih)**

Ciljevi obrazovanje odraslih su:

- a) omogućiti odraslim osobama stjecanje najmanje osnovnog obrazovanja
- b) podići osnovnu i funkcionalnu pismenost odraslih
- c) osposobiti za zapošljavanje odrasle osobe koje nemaju završeno formalno obrazovanje i stjecanje kvalifikacija za prvo zanimanje
- d) omogućiti daljnje obrazovanje i obuku, odnosno mogućnost dokvalifikacije, prekvalifikacije i kontinuiranog stručnog usavršavanja tijekom cijelog radnog i životnog vijeka
- e) omogućiti obrazovanje i stjecanje znanja, vještina i kompetencija sukladno osobnim sposobnostima, afinitetima i životnoj dobi pojedinca
- f) omogućiti formalno/javno priznavanje i potvrđivanje rezultata prethodnog učenja odnosno stečenih znanja, vještina i kompetencija, bez obzira na način njihovog stjecanja
- g) omogućiti prohodnost ka višim razinama obrazovanja.

Članak 7. **(Zabrana diskriminacije)**

Obrazovanje odraslih je namijenjeno svima i u tom smislu ne može se ograničiti pristup obrazovanju odraslih, direktno ili indirektno, prema bilo kojoj stvarnoj ili pretpostavljenoj osnovi suprotnoj međunarodnom pravu, ustavu i zakonima.

Članak 8.
(Oblici obrazovanja odraslih)

Obrazovanje odraslih realizira se kroz:

- a) formalno obrazovanje
- b) neformalno obrazovanje
- c) informalno učenje
- d) samousmjerenom učenje.

Članak 9.
(Formalno obrazovanje)

- (1) Formalno obrazovanje odraslih je djelatnost koja se realizira u javnim i privatnim obrazovnim ustanovama upisanim u Registar organizatora obrazovanja odraslih koji vodi Ministarstvo radi stjecanja općeg obrazovanja, odgovarajućih kvalifikacija, znanja, vještina i kompetencija sukladno propisanim standardima i normativima, te nastavnim planovima i programima koje donosi Ministarstvo.
- (2) Formalno obrazovanje odraslih obuhvaća:
 - a) osnovno obrazovanje odraslih
 - b) srednjoškolsko obrazovanje odraslih
 - c) prekvalifikaciju, dokvalifikaciju, osposobljavanje i usavršavanje
 - d) visoko obrazovanje.
- (3) Formalno obrazovanje odraslih realizira se u skladu sa javno važećim obrazovnim programima.

Članak 10.
(Neformalno obrazovanje)

- (1) Neformalno obrazovanje odraslih označava organizirane procese učenja prema posebnim programima usmjerenim ka stjecanju znanja, vještina i sposobnosti radi lakšeg upošljavanja, radi stjecanja vrijednosti i stavova odraslih za različite socijalne aktivnosti, te za osobni razvoj.
- (2) Način, uvjeti i vrijeme provođenja neformalnog obrazovanja odraslih utvrđuje se aktima organizatora neformalnog obrazovanja odraslih.
- (3) Neformalno obrazovanje odraslih koje stekne status javno važećeg obrazovanja organiziraju i realiziraju organizatori obrazovanja odraslih iz članka 13. ovoga Zakona ukoliko ispunjavaju prostorne, materijalne, kadrovske i druge uvjete propisane ovim Zakonom i Standardom i normativom za obrazovanje odraslih.
- (4) Vrijeme organiziranja neformalnog obrazovanja tijekom godine utvrđuje se godišnjim programom rada organizatora neformalnog obrazovanja koji ga izvodi.

Članak 11.
(Informalno i samousmjerenom učenje)

- (1) Informalno učenje odraslih predstavlja neplanirane aktivnosti u kojima odraslo lice prihvaća stavove i pozitivne vrijednosti, kao i znanja i vještine iz svakodnevnog iskustva i raznih drugih utjecaja i izvora iz svoje okoline.
- (2) Samousmjerenom učenje se odvija kroz aktivnosti kojima odraslo lice samo uspostavlja proces učenja i odgovornosti za rezultate tog učenja bez neposredne i kontinuirane pomoći drugih.
- (3) Znanja i vještine stečene informalnim i samousmjerenim učenjem odrasli mogu dokazivati neovisno o načinu na koji su stečeni polaganjem ispita na način reguliran posebnim pravilnikom koji donosi Ministarstvo.

Članak 12.
(Javno važeće obrazovanje)

- (1) Javno važeće obrazovanje odraslih je obrazovanje koje se stječe po javno važećem obrazovnom programu osnovnog i srednjeg obrazovanja, ili po prilagođenom javno važećem obrazovnom programu ili dijelu tog programa, u skladu sa posebnim propisom koji uređuje tu oblast obrazovanja.
- (2) Odrasli mogu stjecati znanja, vještine i kompetencije po donesenom, odnosno odobrenom programu obrazovanja ili dijelu tog programa, sukladno ovom Zakonu.
- (3) Obrazovanje stečeno u smislu stavka (2) ovoga članka, nakon provjere od strane ovlaštene ustanove je javno važeće obrazovanje i dokazuje se javnom ispravom.

II. ORGANIZATORI OBRAZOVANJA ODRASLIH

Članak 13.
(Organizatori obrazovanja odraslih)

- (1) Organizatori obrazovanja odraslih, koji ispunjavaju uvjete za obavljanje ove djelatnosti, obrazovanje odraslih mogu provoditi kao svoju redovitu djelatnost ili kao djelatnost koja prati redovitu.
- (2) Formalno obrazovanje odraslih sukladno ovome Zakonu, mogu provoditi: ustanove za obrazovanje odraslih, osnovne škole, srednje škole, visokoškolske ustanove, ustanove za smještaj i brigu o licima sa posebnim potrebama, penološke i druge ustanove registrirane za ovu djelatnost pod uvjetom da posjeduju odobrenje Ministarstva za obavljanje djelatnosti obrazovanja odraslih, odnosno rješenje o ispunjenosti uvjeta za izvođenje programa obrazovanja odraslih (u daljnjem tekstu: *organizatori formalnog obrazovanja odraslih*).
- (3) Neformalno obrazovanje odraslih mogu organizirati i realizirati: osnovne škole, srednje škole, visokoškolske ustanove, ustanove za obrazovanje odraslih, škole/centri za učenje jezika, škole/centri za informacijsko-komunikacijske tehnologije, centri za kulturu i obrazovanje, auto-škole, ustanove za smještaj i skrb o osobama sa posebnim potrebama, penološke i druge ustanove, udruženja građana, gospodarski subjekti i druge pravne osobe koje su, između ostalog, kao svoju djelatnost navele neformalno obrazovanje odraslih (u daljnjem tekstu: *organizatori neformalnog obrazovanja odraslih*).
- (4) Organizatori obrazovanja odraslih djelatnost obavljaju sukladno Standardima i normativima za obrazovanje odraslih (u daljnjem tekst: *Standardi i normativi*) kojima se standardiziraju i normiraju prostor, oprema, kadrovi, nastavna sredstva i učila.
- (5) Standarde i normative iz stavka (4) ovoga članka, te način i postupak za utvrđivanje ispunjenosti uvjeta za obavljanje djelatnosti obrazovanja odraslih koje mora ispunjavati organizator obrazovanja odraslih koji izvodi formalne/javno važeće programe obrazovanja odraslih propisuje Ministarstvo.
- (6) Državna tijela i ustanove koje u skladu sa posebnim zakonima obavljaju stručno usavršavanje odraslih, obavljaju djelatnost stručnog usavršavanja sukladno zakonu kojim im je određena ta nadležnost i ne podliježu postupku odobravanja obavljanja djelatnosti obrazovanja odraslih sukladno ovome Zakonu.

Članak 14.
(Osnivač ustanove za obrazovanje odraslih)

- (1) Ustanovu za obrazovanje odraslih, kao javnu, može osnovati Županija-Kanton ili jedinica lokalne samouprave.
- (2) Ustanovu za obrazovanje odraslih može osnovati domaće i strano fizičko i pravno lice (u daljnjem tekstu: *osnivač*) u svim oblicima svojine.
- (3) Za osnivanje, rad i statusne promjene ustanove za formalno obrazovanje odraslih primjenjuju se odredbe Zakona o ustanovama, u dijelu koji nije ovim Zakonom reguliran.
- (4) Osnivač ustanove za obrazovanje odraslih osigurava u cijelosti sredstva potrebna za osnivanje i cjelokupan rad ustanove, u skladu sa Standardima i normativima iz članka 13. stavak (4).

Članak 15.
(Uvjeti za osnivanje)

- (1) Ustanova za obrazovanje odraslih može se osnovati ako:
 - a) postoji potreba za njezinim osnivanjem, ukoliko se radi o javnoj ustanovi,
 - b) je osiguran adekvatan prostor koji ispunjava higijensko-tehničke i druge uvjete u skladu sa Standardima i normativima,
 - c) ima potreban broj andragoških radnika i ostalih uposlenih.
- (2) Osnivač ustanove za obrazovanje odraslih je dužan uz zahtjev za izdavanje rješenja o ispunjavanju uvjeta za osnivanje i obavljanje djelatnosti ustanove za obrazovanja odraslih Ministarstvu dostaviti:
 - a) osnivački akt,
 - b) elaborat o opravdanosti osnivanja,
 - c) podatke o licu ovlaštenom za zastupanje,
 - d) dokaze o osiguranim uvjetima u skladu sa Standardima i normativima,
 - e) dokaz o izvršenoj uplati sredstava na ime troškova provođenja postupka osnivanja od faze podnošenja zahtjeva do okončanja postupka po zahtjevu.
- (3) Ostali organizatori formalnog obrazovanja iz članka 13. ovoga Zakona podnose zahtjev za izdavanje rješenja o ispunjenosti uvjeta za obavljanje djelatnosti obrazovanja odraslih sukladno stavku (1) ovoga članka.
- (4) Troškove iz točke g) stavka (2) ovoga članka snosi osnivač, a njihovu visinu utvrđuje Odlukom Ministarstvo.
- (5) Javne osnovne i srednje škole oslobođene su plaćanja troškova iz točke g) stavka (2) ovoga članka.
- (6) Postupak utvrđivanja i provjere ispunjenosti uvjeta za obavljanje djelatnosti obrazovanja odraslih organizatora formalnog obrazovanja odraslih, imenovanje povjerenstva, način rada povjerenstva propisuje Ministarstvo posebnim pravilnikom.

Članak 16.
(Odluka o osnivanju)

- (1) Odluka o osnivanju ustanove za obrazovanje odraslih osim sadržaja propisanih Zakonom o ustanovama, obvezno sadrži :
 - a) naziv osnivača,
 - b) naziv i sjedište ustanove,
 - c) vrstu programa za koje se osniva,
 - d) odredbe o tijelima ustanove i o upravljanju ustanovom i vođenju njezinih poslova,
 - e) osobu koja predstavlja i zastupa ustanovu i njezina ovlaštenja i odgovornosti,
 - f) zgrade i objekte koji će biti osigurani i koji će se koristiti,
 - g) izvore i način osiguravanja sredstava za rad,
 - h) način raspolaganja sa dobiti i pokrivanju gubitaka ustanove,
 - i) međusobna prava i obveze osnivača i ustanove,
 - j) broj nastavnika i drugog osoblja,
 - k) rok za donošenje općeg akta, imenovanje organa upravljanja i rukovođenja,
 - l) te druga pitanja značajna za rad ustanove.
- (2) Ministarstvo utvrđuje usklađenost odluke o osnivanju sa zakonom.

Članak 17.
(Elaborat)

Elaborat o opravdanosti osnivanja obvezno sadrži: podatke o osnivaču, sjedište i naziv, ciljeve, duljinu trajanja obrazovanja odraslih, vrste programa za obrazovanje odraslih koje planira realizirati, potrebe društva za obrazovanjem za određeno zanimanje, profil i stupanj stručne spreme koji se stječe po završetku obrazovanja, ispunjenost uvjeta utvrđenih Standardima i normativima, financijska sredstva potrebna za ispunjenje tih uvjeta, način osiguranja financijskih sredstava za rad.

Članak 18.
(Utvrđivanje ispunjenosti uvjeta za rad)

- (1) Ministarstvo obavještava osnivača ustanove za obrazovanje odraslih, odnosno organizatore obrazovanja odraslih iz stavka (3) članka 15. ovoga Zakona kao podnositelje zahtjeva za utvrđivanje ispunjenosti uvjeta za obavljanje djelatnosti obrazovanja odraslih o urednosti dostavljenog zahtjeva iz članka 15. ovoga Zakona, te određuje rok za otklanjanje eventualno utvrđenih nedostataka.
- (2) Rok za otklanjanje nedostataka iz stavka (1) ovoga članka ne može biti dulji od 30 dana.
- (3) Smatra se da je osnivač odustao od zahtjeva ukoliko u roku od 30 dana od dana dostavljanja obavijesti iz stavka (1) ovoga članka ne otkloni utvrđene nedostatke.
- (4) Ispunjenost uvjeta za obavljanje djelatnosti obrazovanja odraslih utvrđuje povjerenstvo koje imenuje ministar.
- (5) Po okončanju postupka utvrđivanja ispunjenosti uvjeta za obavljanje djelatnosti obrazovanja odraslih Ministarstvo donosi rješenje koje je konačan upravni akt. (alt: žalba Vladi u roku 15 dana).

Članak 19.
(Ravnatelj ustanove)

- (1) U ustanovama za obrazovanje odraslih poslovodni i stručni voditelj je ravnatelj.
- (2) Za ravnatelj ustanove za obrazovanje odraslih može se imenovati osoba koja ima visoku stručnu spremu ili završen najmanje drugi ciklus sa ostvarenih minimalno 300 ECTS, ispunjava uvjete za nastavnika ili stručnog suradnika srednje škole i ima najmanje pet godina radnog iskustva na odgojno-obrazovnim poslovima.
- (3) Ravnatelja javne ustanove za obrazovanje odraslih imenuje upravno vijeće ustanove na temelju natječaja koji se objavljuje u javnim glasilima, uz suglasnost osnivača.

Članak 20.
(Registar organizatora obrazovanja odraslih)

- (1) Organizatori obrazovanja odraslih koji su ispunili uvjete za osnivanje i obavljanje djelatnosti obrazovanja odraslih utvrđene ovim Zakonom upisuju se u Registar organizatora obrazovanja odraslih (u daljnjem tekstu: *Registar*) koji vodi Ministarstvo.
- (2) Upisom u Registar iz stavka (1) ovoga članka organizator obrazovanja odraslih stječe status javno priznatog organizatora obrazovanja odraslih.
- (3) Osnovne i srednje škole imaju status javno priznatog organizatora obrazovanja odraslih ukoliko ispunjavaju propisane uvjete za obavljanje te djelatnosti, što se utvrđuje sukladno članku 15. ovoga Zakona.
- (4) Organizator obrazovanja odraslih briše se iz Registra kad prestane ispunjavati uvjete propisane ovim Zakonom i propisima donesenim na temelju Zakona.
- (5) Rješenje o brisanju iz Registra se objavljuje u „Narodnim novinama Hercegovačko-neretvanske županije“.
- (6) Pravilnik o obliku, sadržaju i načinu vođenja Registra donosi Ministarstvo.
- (7) Organizator obrazovanja odraslih se upisuje i u Sudski registar, te danom upisa stječe status pravne osobe.

Članak 21.
(Provjera ispunjenosti uvjeta za rad)

- (1) Ministarstvo vrši provjeru ispunjenosti uvjeta za rad organizatora formalnog obrazovanja odraslih svake četiri godine.
- (2) Ako se prilikom kontrole utvrdi da organizator ne obavlja djelatnost na način utvrđen Zakonom ili ne ispunjava uvjete propisane Zakonom, Ministarstvo će utvrditi rok za otklanjanje nepravilnosti koji ne može biti dulji od tri mjeseca.
- (3) Dok se utvrđene nepravilnosti iz stavka (2) ovoga članka ne otklone, organizator obrazovanja odraslih ne može vršiti prijem i upis polaznika niti obavljati druge aktivnosti vezane za obrazovanje odraslih.

- (4) Ako organizator obrazovanja odraslih u roku iz stavka (2) ovoga članka ne otkloni nepravilnosti, Ministarstvo donosi rješenje o zabrani rada i pokreće postupak brisanja organizatora obrazovanja odraslih iz Registra.
- (5) Rješenje o zabrani rada iz stavka (4) ovoga članka je konačan upravni akt. (alt: žalba Vladi u roku 15 dana).

III. PROGRAMI OBRAZOVANJA ODRASLIH

Članak 22.

(Programi obrazovanja odraslih)

- (1) Obrazovanje odraslih temelji se na planovima i programima obrazovanja odraslih ili dijelovima odgovarajućih programa za redovite učenike kojima odrasli stječu ključne i stručne kompetencije i kvalifikacije potrebne za osobni i profesionalni razvoj, rad i zapošljavanje, kao i društveno odgovorno ponašanje, odnosno dopunjuju znanja, vještine, sposobnosti i stavove.
- (2) Programi iz stavka (1) ovoga članka obuhvaćaju programe:
 - a) čitanja, pisanja i računanja
 - b) vladanja materinjim i stranim jezicima
 - c) vladanja informacijsko-komunikacijskom tehnologijom
 - d) za rad u struci
 - e) za poduzetništvo i menadžment
 - f) kreativnog izražavanja i sudjelovanja u kulturnim i umjetničkim događajima
 - g) za odgovorno obavljanje temeljnih građanskih prava i dužnosti i znanja o aktivnom građanstvu
 - h) za očuvanje i zaštitu okoliša, posebne socijalne vještine i sposobnosti
 - i) za stjecanje drugih znanja, vještina i stavova.
- (3) Broj i vrsta programa obrazovanja odraslih određeni su potrebama zajednice i pojedinaca, a u kontekstu: tržišta rada i mogućnosti zapošljavanja, specifičnih potreba regionalnog ili lokalnog okruženja u kojem se program izvodi, potreba poslodavca za određenim profilom zanimanja, potreba poslodavaca i/ili zaposlenika za osposobljavanjem ili usavršavanjem zbog uvođenja novih tehnologija ili procesa rada, potreba odraslih da stjecanjem novih i unaprjeđenjem postojećih znanja, vještina i sposobnosti osiguraju sebi bolje prilike za upošljavanje, održe razinu zapošljavanja ili pokrenu vlastite poduzetničke djelatnosti, potreba odraslih da steknu i unaprijede druga znanja i vještine u cilju vlastitog samoostvarenja i dr.
- (4) Programom obrazovanja se propisuju nastavne oblasti i forme nastavnog rada kao i metodičko-didaktička upute za njihovu realizaciju.
- (5) Program obrazovanja je prilagođen odgovarajućem stupnju obrazovanja, kao i dobi polaznika, njihovom prethodnom obrazovanju, znanju, vještinama i kompetencijama.
- (6) Programi obrazovanja odraslih mogu biti programi formalnog obrazovanja odraslih i programi neformalnog obrazovanja odraslih.

Članak 23.

(Programi formalnog obrazovanja odraslih)

- (1) Programi formalnog obrazovanja odraslih su:
 - a) programi za stjecanje osnovnog obrazovanja odraslih
 - b) programi za stjecanje srednjoškolskog obrazovanja
 - c) programi prekvalifikacije
 - d) programi dokvalifikacije
 - e) programi osposobljavanja
 - f) programi usavršavanja
 - g) programi visokog obrazovanja.
- (2) Programe formalnog obrazovanja odraslih donosi Ministarstvo, nakon prethodno pribavljenog mišljenja Zavoda za školstvo odnosno Pedagoškog zavoda (u daljnjem tekstu: *Zavod*).

- (3) Donošenje programa obrazovanja odraslih mogu Ministarstvu predlagati organizatori obrazovanja odraslih, Zavodi, Zavod za zapošljavanje, Gospodarska komora, Obrtnička komora, nadležna ministarstva i drugi zainteresirani subjekti.

Članak 24.

(Programi neformalnog obrazovanja odraslih)

- (1) Programi neformalnog obrazovanja odraslih obuhvaćaju raznovrsne programe usmjerene na stjecanje i unapređenje općih i profesionalnih znanja, vještina i sposobnosti, koje odraslima jačaju prilike na tržištu rada, olakšavaju njihovu društvenu integraciju ili doprinose njihovom vlastitom razvoju i „samoostvarenju“.
- (2) Programi neformalnog obrazovanja odraslih obuhvaćaju:
- a) programe stjecanja ili unaprjeđenja ključnih kompetencija
 - b) programe osposobljavanja
 - c) programe usavršavanja
 - d) programe zaštite okoliša i ekologije
 - e) programe stranih jezika
 - f) programe obuke za rad na računaru
 - g) programe poduzetništva i menadžmenta
 - h) programe edukacije o zdravlju i podizanju kvalitete života
 - i) programe obrazovanja za treću životnu dob
 - j) programe obrazovanja s ciljem zadovoljenja specifičnih obrazovnih i kulturnih potreba društvenih grupa
 - k) programe rada u struci
 - l) programe iz poznavanja znanosti i tehnologije
 - m) programe kreativnog i umjetničkog izražavanja
 - n) drugih znanja, vještina i sposobnosti potrebnih za određene poslove u skladu sa zahtjevima i potrebama tržišta rada.
- (3) Programe iz stavka (2) ovoga članka donosi organizator obrazovanja.
- (4) Program neformalnog obrazovanja odraslih, ukoliko je od posebnog interesa za Županiju, odnosno u slučaju odgovora na potrebe tržišta rada, na prijedlog Zavoda za zapošljavanje, Gospodarske komore ili Obrtničke komore, a po pribavljenom mišljenju Zavoda, može postati javno važeći obrazovni program, ukoliko bude odobren od strane Ministarstva.

Članak 25.

(Sadržaj programa obrazovanja)

- (1) Programom obrazovanja odraslih se obvezno utvrđuje:
- a) naziv programa
 - b) cilj(evi) programa
 - c) nastavni predmeti/moduli i/ ili nastavni sadržaji
 - d) ishodi učenja
 - e) uvjeti za upis
 - f) način i oblik izvođenja programa
 - g) ukupno trajanje programa i trajanje programa po nastavnim predmetima/modulima i/ili nastavnim sadržajima (izraženo u nastavnim satima)
 - h) način provjere stečenih znanja i vještina
 - i) završetak programa i mogućnost daljnjeg napredovanja i usavršavanja (horizontalna i vertikalna prohodnost)
 - j) školska ili stručna sprema ili zanimanje ili opis znanja, vještina i kompetencija koje se stječu završetkom programa
 - k) kadrovski, didaktički, prostorni i drugi uvjeti za realizaciju programa
 - l) pedagoške i andragoške osnove sa naglaskom na didaktičko-metodičke zahtjeve za realizaciju programa.

- m)način evaluacije programa.
- (2) Organizacija nastave iz pojedinih predmeta ili oblasti, napredovanje i način provjere znanja, vještina i kompetencija prilagođava se specifičnostima i potrebama, odnosno mogućnostima polaznika obrazovanja, prema andragoškim principima, u skladu sa programom.
 - (3) Program prekvalifikacije i program dokvalifikacije podrazumijeva obvezno utvrđivanje dopunskih ispita.
 - (4) Programom osposobljavanja utvrđuje se minimum prethodnog obrazovanja, znanja i vještina neophodnih za uspješno pohađanje programa.
 - (5) Programom usavršavanja utvrđuju se i dodatna znanja i vještine u određenoj oblasti u odnosu na trenutačnu kvalifikaciju polaznika.

Članak 26.
(Način izvođenja programa)

- (1) Programi formalnog obrazovanja odraslih se mogu izvoditi:
 - a) redovitom nastavom
 - b) konzultativno-instruktivnom nastavom
 - c) kroz praktičan rad
 - d) druge primjerene načine.
- (2) Program može imati modularnu strukturu.
- (3) Polaznici su obvezni prisustvovati redovitoj nastavi.
- (4) Program obrazovanja odraslih može se izvoditi konzultativno-instruktivnom nastavom za polaznike koji nisu u mogućnosti svakodnevno prisustvovati redovitoj nastavi na način da konzultativno-instruktivna nastava u programima za stjecanje osnovnog i srednjeg obrazovanja, odnosno prekvalifikacije i dokvalifikacije može biti zastupljena sa najviše 30% od ukupno predviđenog trajanja nastave.
- (5) Konzultativno-instruktivna nastava se izvodi putem skupnih i individualnih konzultacija.
- (6) Skupne konzultacije se izvode s cijelom obrazovnom grupom i obvezne su za sve polaznike, a individualne konzultacije organizator obrazovanja je dužan organizirati prema potrebi polaznika uz obvezu osiguranja didaktičkih izvora znanja za samostalan rad polaznika.
- (7) Praktični rad se izvodi u punom fondu sati za sve polaznike obrazovanja.
- (8) Standardi izvođenja programa obrazovanja odraslih su sastavni dio Standarda i normativa.

Članak 27.
(Programi koji se realiziraju kroz praktičan rad)

- (1) Programi koji se realiziraju kroz praktičan rad mogu se ostvariti kod organizatora obrazovanja, kod poslodavca ili drugog organizatora obrazovanja.
- (2) Ako se praktičan rad izvodi u objektima koji ne pripadaju organizatoru obrazovanja, međusobna prava i obveze organizatora obrazovanja i poslodavca ili drugog organizatora obrazovanja uređuju se ugovorom, a međusobna prava polaznika obrazovanja i poslodavca ili drugog organizatora obrazovanja uređuju se ugovorom o praktičnom radu.

Članak 28.
(Osposobljavanje kod poslodavca)

- (1) Poslodavac može, radi prilagođavanja tržišnim zahtjevima i promjenama, novim tehnološkim i radnim procesima, organizirati različite oblike osposobljavanja i usavršavanja zaposlenih.
- (2) Osobe iz stavka (1) ovoga članka mogu sukladno ovome Zakonu da certificiraju stečeno znanje, vještine i sposobnosti polaganjem ispita sukladno članku 38. ovoga Zakona.

Članak 29.
(Zahtjev za odobravanje izvođenja programa)

- (1) Zahtjev za odobravanje izvođenja programa u sustavu formalnog obrazovanja registrirani organizator obrazovanja podnosi Ministarstvu.
- (2) Organizator obrazovanja odraslih uz zahtjev iz stavka (1) ovoga članka prilaže:
 - a) program obrazovanja ukoliko već nije javno važeći
 - b) dokaze o kompetencijama andragoških radnika koji će realizirati program obrazovanja
 - c) dokaze o osiguranosti prostora, opreme i nastavnih sredstava zahtjevnih programom
 - d) dokaz o uplati naknade za troškove postupka, osim javnih osnovnih i srednjih škola.
- (3) Naknada iz točke d. stavka (2) ovoga članka koristi se za troškove postupka utvrđivanja ispunjenosti uvjeta za izvođenje programa, a visinu iste određuje Odlukom Ministarstvo.
- (4) Ispunjenost uvjeta za izvođenje programa utvrđuje povjerenstvo za utvrđivanje ispunjenosti uvjeta za izvođenje programa koje imenuje ministar.
- (5) Po okončanju postupka utvrđivanja ispunjenosti uvjeta iz stavka (4) ovoga članka, Ministarstvo donosi rješenje o ispunjenosti uvjeta za izvođenje programa koje je konačan upravni akt (alt. žalba Vladi).
- (6) Postupak odobravanja izvođenja programa bliže se regulira Standardima i normativima.

Članak 30.
(Aktivnosti na realizaciji obrazovanja odraslih)

Realizacija programa obrazovanja od strane Organizatora obrazovanja odraslih odvija se kroz slijedeće aktivnosti:

- a) planiranje sredstava za financiranje programa obrazovanja
- b) objavljivanje javnog natječaja za realizaciju odgovarajućih programa obrazovanja odraslih
- c) opis polaznika
- d) izvođenje programa obrazovanja
- e) praćenje izvođenja programa obrazovanja i poduzimanje mjera koje su potrebne za unaprjeđenje te djelatnosti
- f) organiziranje ispita i provjera znanja i
- g) izdavanje javnih isprava.

Članak 31.
(Objava programa obrazovanja)

- (1) Organizatori formalnog obrazovanja odraslih obvezni su u posebnoj publikaciji predstaviti registrirane programe obrazovanja koje izvode, kao i organizaciju rada i prilikom upisa sa njima upoznati kandidate.
- (2) Organizatori formalnog obrazovanja odraslih obavezni su na svojoj zvaničnoj internet stranici objaviti podatke o registriranim programima koje realiziraju s ciljem informiranja javnosti.

Članak 32.
(Godišnji program rada)

- (1) Organizatori formalnog obrazovanja odraslih donose godišnji program rada za svaku školsku godinu.
- (2) Organizatori neformalnog obrazovanja odraslih donose godišnji program rada za svaku kalendarsku godinu.
- (3) Godišnji program rada iz stavka (1) ovoga članka, kao i njegove eventualne izmjene i dopune organizator obrazovanja odraslih dužan je dostaviti Ministarstvu na suglasnost.

IV. POLAZNICI, ISPITI I PREDAVAČI U OBRAZOVANJU ODRASLIH

Članak 33.

(Polaznik obrazovanja odraslih)

- (1) Status polaznika obrazovanja odraslih (u daljnjem tekstu: *polaznik*) odrasli stječu upisom u program obrazovanja odraslih.
- (2) Status polaznika prestaje završetkom programa, ispisivanjem iz programa ili iz drugih razloga predviđenih ugovorom o obrazovanju ili važećim propisima.

Članak 34.

(Upis polaznika)

- (1) Upis polaznika u programe formalnog obrazovanja vrši se na temelju natječaja koji objavljuje organizator obrazovanja.
- (2) Programom se propisuju opći i posebni uvjeti koje polaznik mora ispunjavati.
- (3) Natječaj sadrži:
 - a) opće i posebne uvjete za upis
 - b) broj slobodnih mjesta za upis
 - c) broj rješenja o odobravanju izvođenja programa obrazovanja
 - d) način izvođenja programa, trajanje i uvjete za njegovo završavanje
 - e) naziv javne isprave koja se izdaje po završetku i zvanje koje se stječe po završetku programa
 - f) visinu školarine po polazniku, ukoliko obrazovanje nije financirano ili sufinancirano iz proračuna ili na drugi način
 - g) napomenu da će se prilikom izbora kandidata uzeti u obzir stupanj ispunjenosti uvjeta u pogledu prethodnog obrazovanja i iskustva
 - h) popis potrebne dokumentacije za upis.
- (4) Upis polaznika u programe formalnog obrazovanja može se izvršiti i bez natječaja, a na temelju izravnog sporazuma organizatora obrazovanja sa poslodavcem, u slučaju odgovora na hitne potrebe tržišta rada.
- (5) Uvjete upisa u neformalne programe obrazovanja određuje organizator obrazovanja, a upis se vrši putem oglašavanja ili na temelju neposrednog dogovora/sporazuma između organizatora obrazovanja i zainteresiranih poslodavaca ili pojedinaca.

Članak 35.

(Ugovor o obrazovanju)

- (1) Pri upisu u formalni program obrazovanja odraslih, organizator je dužan sa polaznikom zaključiti ugovor o obrazovanju kojim se uređuju međusobna prava i obveze tijekom trajanja obrazovanja.
- (2) Ugovor iz stavka (1) ovoga članka obvezno sadrži:
 - a) naziv, vrijeme trajanja i način završetka programa, kao i vrstu isprave koja se polazniku izdaje po uspješno završenom programu
 - b) oblike izvođenja obrazovnog procesa i mjesto njegovog izvođenja
 - c) visinu školarine i opis troškova obrazovanja koji su uključeni u školarinu
 - d) prava i obveze polaznika za vrijeme obrazovanja, kao i načine prestanka statusa polaznika
 - e) prava i obveze organizatora obrazovanja u pogledu realizacije obrazovnog procesa, kao i u slučaju prestanka rada
 - f) uvjete raskida ugovora.

Članak 36.

(Ocjenjivanje polaznika)

- (1) Praćenje i ocjenjivanje polaznika obrazovanja za stjecanje osnovnog, srednjeg i visokog obrazovanja vrši se sukladno propisima koji reguliraju te oblasti obrazovanja.

- (2) Polaznici formalnih programa osposobljavanja i usavršavanja na kraju programa obvezno polažu ispit provjere stečenih kompetencija.
- (3) Način organiziranja i provođenja ispita u programima obrazovanja odraslih bliže će se urediti Standardima i normativima.

Članak 37.
(Trajanje izvođenja programa)

- (1) Organizator formalnog obrazovanja odraslih svoje aktivnosti provodi u rokovima i sukladno važećim zakonima koji uređuju oblast iz koje se vrši obrazovanje.
- (2) Izvođenje programa za stjecanje osnovnog obrazovanja za odrasle traje za prvi (I.), drugi (II.), treći (III.), četvrti (IV.) i peti (V.) razred po tri mjeseca, za šesti (VI.), sedmi (VII.), osmi (VIII.) i deveti (IX.) razred po šest mjeseci.
- (3) Izvođenje programa za stjecanje srednje stručne spreme odraslih traje godinu manje od izvođenja programa za obrazovanje redovitih učenika.
- (4) Izvođenje programa prekvalifikacije i dokvalifikacije traje najmanje šest mjeseci.
- (5) Izvođenje formalnog programa osposobljavanja traje najmanje 120 sati.
- (6) Izvođenje programa usavršavanja nije vremenski ograničeno.
- (7) Izvođenje programa neformalnog obrazovanja nije vremenski ograničeno.
- (8) Neformalno obrazovanje odraslih se provodi prema iskazanoj potrebi tijekom cijele godine u skladu sa Zakonom i godišnjim programom rada organizatora neformalnog obrazovanja.

Članak 38.
(Dokazivanje znanja, vještina i kompetencija)

- (1) Odrasli mogu dokazivati znanja, vještine i kompetencije, neovisno o načinu na koji su prethodno stečeni, polaganjem ispita.
- (2) Ispite iz stavka (2) ovoga članka organizira i provodi organizator formalnog obrazovanja odraslih koji izvodi program za stjecanje istih znanja, vještina i kompetencija i koji dobije ovlaštenje Ministarstva za provođenje ispita za verificiranje prethodno stečenog znanja, vještina i kompetencija.
- (3) Postupak davanja ovlaštenja organizatorima obrazovanje odraslih da mogu provoditi ispite za verificiranje prethodno stečenog znanja, vještina i kompetencija, kao i način organiziranja i provođenja ispita bliže će se urediti posebnim aktom koji donosi Ministarstvo.

Članak 39.
(Izvođači programa obrazovanja odraslih)

- (1) Program obrazovanja odraslih izvode učitelji, nastavnici, profesori, stručni suradnici, predavači, treneri, voditelji, instruktori praktične nastave i dr. (u daljnjem tekstu: *andragoški radnici*).
- (2) Andragoški radnici moraju ispunjavati uvjete propisane odgovarajućim programom obrazovanja odraslih.
- (3) Uvjeti iz stavka (2) ovoga članka ne mogu biti u suprotnosti sa odredbama o vrsti i stupnju stručne spreme i potrebnom pedagoško-psihološkom obrazovanju utvrđenom propisima koji reguliraju odgovarajuću djelatnost obrazovanja.
- (4) U slučaju nedostatka kvalificiranog andragoškog kadra ili iz drugih opravdanih razloga, u procesu obrazovanja odraslih mogu biti angažirane i osobe koje su, uz posjedovanje ključnih stručnih kvalifikacija za izvođenje programa obrazovanja odraslih, prethodno i/ili dodatno osposobljena za rad sa odraslina.
- (5) Andragoški radnici imaju pravo i obvezu na kontinuirano stručno i andragoško usavršavanje.
- (6) Organizator obrazovanja odraslih dužan je jednom godišnje organizirati andragoško stručno usavršavanje svojih uposlenika.
- (7) Andragoški radnici zasnivaju radni odnos u ustanovama za obrazovanje odraslih u skladu sa Zakonom o radu.
- (8) Andragoški radnici i ostali radnici zasnivaju radni odnos u javnim ustanovama za obrazovanje odraslih putem javnog natječaja.

Članak 40.
(Pomoćnički i majstorski ispit i ispit za obavljanje obrta)

- (1) Polaganje pomoćničkih ispita, majstorskih ispita i ispita o stručnoj osposobljenosti za obavljanje vezanih obrta, naziv, sadržaj i oblik isprave koja se stječe polaganjem navedenih ispita i nadzor nad zakonitošću organiziranja i provođenja ispita provodi se u skladu sa odredbama Zakona o obrtu i srodnim djelatnostima.
- (2) Program za polaganje majstorskog ispita za svako zanimanje donosi Ministarstvo.

V. DOKUMENTACIJA I EVIDENCIJA U OBRAZOVANJU ODRASLIH

Članak 41.
(Obrazovne isprave)

- (1) Znanja, vještine i kompetencije stečene obrazovanjem odraslih u okviru formalnog obrazovanja ili neformalnog obrazovanja po javno važećim programima u skladu sa ovim Zakonom dokazuju se javnim ispravama.
- (2) Sadržaj i postupak izdavanja javnih isprava koje se stječu u sustavu obrazovanja odraslih uredit će se posebnim pravilnikom koji donosi Ministarstvo.
- (3) Polaznicima programa neformalnog obrazovanja, nakon završetka programa i provjere znanja, vještina i sposobnosti, organizator obrazovanja o tome izdaje uvjerenje/potvrdu/certifikat/dругu ispravu, koja nema status javne isprave.
- (4) Ukoliko nakon završetka neformalnog programa nije bilo provjere znanja, vještina i sposobnosti, polaznicima se mogu izdati potvrde ili druge isprave koje nemaju status javnih isprava, ali iz kojih je evidentno da su bili učesnici određenog programa neformalnog obrazovanja, kao i stjecanje kojih znanja, vještina i sposobnosti je bilo predviđeno programom.

Članak 42.
(Dokumentacija i evidencija)

- (1) Organizator obrazovanja odraslih koji je upisan u Registar iz članka 20. ovoga Zakona obvezan je voditi dokumentaciju i evidenciju o obrazovanju odraslih i može izdavati odgovarajuće javne isprave o završenom obrazovanju po javno važećim programima.
- (2) Andragoška dokumentacija i evidencija, između ostalog, obvezno uključuje:
 - a) matične knjige
 - b) dnevnike rada
 - c) programe obrazovanja
 - d) dokumente o upisu u program
 - e) ugovor o obrazovanju
 - f) evidencije o andragoškim radnicima
 - g) evidenciju o polaznicima
 - h) dokumentaciju o provjerama ishoda učenja
 - i) evidenciju o izdanim javnim ispravama.
- (3) Sadržaj, oblik, te način vođenja i čuvanja andragoške dokumentacije i evidencije propisuje Ministarstvo.
- (4) Organizator obrazovanja odraslih ima pečat.

Članak 43.
(Baze podataka)

- (1) Ministarstvo obvezno vodi evidencije organizatora obrazovanja odraslih, donesenih/odobrenih programa obrazovanja, andragoških radnika, te broja polaznika.

- (2) Reprezentativna udruženja poslodavaca, privredne i obrtničke komore vode evidencije poslodavaca kod kojih se može obavljati praktičan rad, te druge evidencije iz djelokruga njihovih aktivnosti u području obrazovanja odraslih.
- (3) Propisane evidencije o obrazovanju odraslih se objedinjuju u odgovarajuće baze podataka na nivou organizatora obrazovanja, kao i na nivou Ministarstva i drugih relevantnih organa i institucija.
- (4) Navedene baze podataka, kao i druge raspoložive baze podataka u oblasti rada, zapošljavanja i drugih relevantnih sektora služe isključivo u svrhu praćenja, analize i unaprjeđenja stanja obrazovanja odraslih, te planiranja njegovog razvoja uz obavezu poštivanja procedura koje su utvrđene Zakonom o zaštiti ličnih podataka.

VI. PRAVO NA OBRAZOVNI ODMOR UPOSLENIH POLAZNIKA

Članak 44.

(Pravo na obrazovni odmor)

- (1) Za sudjelovanje u programima obrazovanja odraslih koji se izvode sukladno ovome Zakonu, zaposleni polaznici mogu ostvariti pravo na obrazovni odmor u trajanju od najmanje sedam dana.
- (2) Ostvarivanje prava na obrazovni odmor utvrđuje se općim aktom poslodavca.
- (3) Radi ostvarivanja prava na obrazovni odmor radnik je obavezan poslodavcu dostaviti potvrdu o upisu u program obrazovanja odraslih, te potvrdu o sudjelovanju, odnosno o završetku programa.
- (4) Potvrde i dokaze o sudjelovanju u programu organizator obrazovanja izdaje polazniku bez naknade.

Članak 45.

(Naknada plaće)

- (1) Pravo na obrazovni odmor iz članka 44. može se ostvariti uz naknadu plaće ili bez naknade plaće.
- (2) U slučaju da je zaposlenog polaznika na sudjelovanje u programe obrazovanja odraslih uputio poslodavac, za vrijeme korištenje obrazovnog odmora zaposlenom polazniku pripada pravo na naknadu plaće.

VII. PLAN, PRAĆENJE I RAZVOJ OBRAZOVANJA ODRASLIH

Članak 46.

(Plan obrazovanja odraslih)

- (1) Obrazovanje odraslih na području Županije sprovodi se u skladu sa Planom obrazovanja odraslih.
- (2) Plan obrazovanja odraslih je strateški dokument kojim se utvrđuje opći javni interes u obavljanju djelatnosti obrazovanja odraslih.
- (3) Srednjoročni plan obrazovanja odraslih donosi Ministarstvo za period od tri godine uz mogućnost izmjena i dopuna na godišnjem nivou.
- (4) Plan obrazovanja odraslih se priprema u skladu sa Vladinom strategijom i politikom obrazovanja i iskazanim potrebama, uz prethodno pribavljeno mišljenje Zavoda za školstvo, Pedagoškog zavoda, Službe za zapošljavanje Županije, nadležnih ministarstava Županije, Gospodarske komore Županije, Obrtničke komore Županije, udruženja poslodavaca Županije i nadležnih organa jedinica lokalne samouprave, kao i na temelju vlastitih saznanja.
- (5) Plan obrazovanja odraslih utvrđuje:
 - a) prioritetne obrazovne oblasti obrazovanja odraslih
 - b) raspoređivanje programa obrazovanja odraslih na jedinice lokalne zajednice
 - c) okvirni opseg sredstava za obrazovanje odraslih
 - d) program rada i dinamiku njihovog ostvarivanja.

Članak 47.
(Nosioci praćenja i razvoja)

Nosioci praćenja i razvoja obrazovanja odraslih na području Županije su: Ministarstvo, Zavod za školstvo i Pedagoški zavod.

Članak 48.
(Zadatci Ministarstva)

- (1) Ministarstvo je zaduženo za praćenje, razvoj, vrednovanje i unaprjeđenje sustava obrazovanja odraslih.
- (2) U obavljanju djelatnosti iz stavka (1) ovoga članka:
 - a) objavljuje javni poziv za izvođenje programa obrazovanja koji se financiraju iz proračuna
 - b) obavlja analitičke i razvojne poslove u oblasti obrazovanja odraslih
 - c) usklađuje prijedloge stručnih tijela
 - d) obavlja nadzor nad radom organizatora formalnog obrazovanja
 - e) donosi, odobrava, inovira, prati i vrjednuje provođenje programa obrazovanja odraslih
 - f) potiče suradnju i sudjeluje u provođenju programa i projekata u području obrazovanja odraslih
 - g) vodi propisane baze podataka i osigurava relevantne informacije vezane za praćenje stanja i razvoj oblasti obrazovanja odraslih
 - h) priprema analize obrazovanja odraslih na području Županije
 - i) utvrđuje mogućnosti i u skladu sa istima kriterije za uspostavljanje, provođenje i nadzor sustavnog financiranja obrazovanja odraslih.

Članak 49.
(Zadatci Zavoda)

U sustavu obrazovanja odraslih Zavodi:

- a) daju stručna mišljenja u postupku donošenja programa u oblasti formalnog obrazovanja odraslih
- b) prate i vrjednuju izvođenje programa obrazovanja odraslih i poduzimaju i predlažu mjere koje su potrebne za njihovo izvođenje
- c) obavljaju stručni nadzor i savjetodavno–instruktivnu djelatnost nad organizatorima formalnog obrazovanja odraslih
- d) obavljaju i druge poslove u skladu sa ovim Zakonom.

Članak 50.
(Komore i udruga poslodavaca)

- (1) Gospodarska komora, Obrtnička komora i udruženje poslodavaca Županije:
 - a) organiziraju savjetovanja i specijalizacije za uposlene
 - b) sudjeluju u koncipiranju programa učenja uz rad
 - c) predlažu standarde praktičnih znanja
 - d) predlažu programe usavršavanja i osposobljavanja
 - e) vode registre poslodavaca kod kojih se obavlja praktičan rad.
- (2) Način provjere i verifikacije poslodavaca kod kojih se obavlja praktičan rad, sadržaj i način vođenja Jedinog registra poslodavaca utvrđuje se pravilnikom koji donosi Ministarstvo, na prijedlog Gospodarske komore.

VIII. FINANCIRANJE OBRAZOVANJA ODRASLIH

Članak 51. **(Značaj i financiranje)**

- (1) Obrazovanje odraslih je zajednička odgovornost Županije, jedinica lokalne samouprave, poslodavca, zaposlenika, privrednih i stručnih asocijacija, udruženja, znanstvenoistraživačkih i obrazovnih institucija i pojedinaca.
- (2) Financiranje obrazovanja odraslih vrši se iz javnih sredstava, sredstava polaznika, poslodavaca, zavoda/službi za zapošljavanje, iz međunarodnih fondova, kroz odgovarajuće projekte, iz sredstava drugih zainteresiranih pravnih i fizičkih osoba i iz drugih izvora u skladu sa zakonom.

Članak 52. **(Sredstva koja osigurava Županija)**

- (1) U proračunu Županije obvezno se osiguravaju sredstva za:
 - a) troškove izvođenja programa osnovnog obrazovanja odraslih koji vrše javne ustanove za osobe koje imaju neprekidno mjesto prebivališta na području Županije najmanje godinu dana prije raspisivanja javnog poziva,
 - b) troškove praćenja, unaprjeđenja i razvoja obrazovanja odraslih.
- (2) U proračunu Županije se, sukladno mogućnostima, mogu osigurati sredstva za troškove izvođenja programa srednjoškolskog obrazovanja odraslih osoba koje imaju završenu samo osnovnu školu, te druge programe obrazovanja u skladu sa Planom obrazovanja odraslih iz članka 46. ovoga Zakona.
- (3) Izvođenje programa obrazovanja odraslih iz stavka (2) ovoga članka se dodjeljuje organizatorima obrazovanja na temelju javnog poziva.

Članak 53. **(Sredstva koja osigurava jedinica lokalne samouprave)**

- (1) U svom proračunu jedinica lokalne samouprave osigurava sredstva za:
 - investicije i investicijsko održavanje u ustanovama za obrazovanje odraslih kojima je osnivač,
 - materijalne troškove poslovanja u svrhu obavljanja djelatnosti obrazovanja odraslih u ustanovama za obrazovanje odraslih kojima je osnivač.
- (2) U proračunu jedinice lokalne samouprave mogu se osigurati sredstva za troškove izvođenja programa.

Članak 54. **(Akt o utvrđivanju cijene troškova obrazovanja odraslih)**

- (1) Ministarstvo utvrđuje minimalne cijene troškova obrazovanja odraslih na području Županije.
- (2) Cijene troškova obrazovanja odraslih u odobrenim programima utvrđuje posebnim aktom organizator obrazovanja odraslih.
- (3) Na akt iz stavka (2) ovoga članka organizatori obrazovanja odraslih koji provode programe formalnog obrazovanja dužni su od Ministarstva zatražiti suglasnost.

IX. NADZOR

Članak 55.

(Nadzor)

- (1) Stručni nadzor nad radom organizatora obrazovanja odraslih vrše Zavodi.
- (2) Inspekcijski nadzor nad primjenom ovoga Zakona i drugih propisa iz oblasti obrazovanja odraslih vrši Inspektorat Ministarstva.

X. KAZNENE ODREDBE

Članak 56.

(Prekršaji i novčane kazne)

- (1) Novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 do 3.000,00 KM kaznit će se za prekršaj ustanova za obrazovanje odraslih ako:
 - a) upiše polaznika suprotno odredbama članka 34.,
 - b) ne zaključi ugovore iz članka 27. i članka 35.,
 - c) izda javnu ispravu suprotno članku 41.,
 - d) ako realizira programe obrazovanja odraslih u trajanju kraćem od propisanog člankom 37.;
 - e) ako programe obrazovanja izvode lica koja ne ispunjavaju uvjete propisane odredbama članka 39.,
 - f) ako ne vode dokumentaciju i evidenciju u skladu sa člankom 42.,
 - g) troši nenamjenski javna sredstva iz članka 52. i 53.,
 - h) od polaznika naplati troškove koji se financiraju javnim sredstvima iz članka 52. i 53.
- (2) Za prekršaje iz stavka (1) ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba u ustanovi za obrazovanje odraslih novčanom kaznom u iznosu od 500,00 do 1.500,00 KM.
- (3) Za prekršaje iz stavka (1) ovoga članka ustanovi za obrazovanje odraslih može se izreći zaštitna mjera zabrane izvođenja programa u trajanju do šest mjeseci.
- (4) Za prekršaje iz stavka (1) ovoga članka ovlašteni podnositelj zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka je prosvjetna inspekcija.

XI. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 57.

(Upis u Registar i usklađivanje akata)

Pravni subjekti za obrazovanje odraslih koji su registrirani na području Županije obvezni su u roku od jedne godine od dana stupanja na snagu ovog zakona podnijeti zahtjev za upis u Registar organizatora obrazovanja odraslih koji vodi Ministarstvo i uskladiti svoja opća akta sa ovim zakonom.

Članak 58.

(Donošenje podzakonskih akata)

- (1) Ministarstvo će u roku šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona donijeti slijedeće pravilnike:
 - a) Standarde i normative obrazovanja odraslih
 - b) Pravilnik o postupku utvrđivanja ispunjenosti uvjeta za rad organizatora formalnog obrazovanja odraslih
 - c) Pravilnik o obliku, sadržaju i načinu vođenja Registra organizatora obrazovanja odraslih
 - d) Pravilnik o postupku verificiranja prethodno stečenih znanja i vještina
 - e) Pravilnik o sadržaju i postupku izdavanja javnih isprava u obrazovanju odraslih
 - f) Pravilnik o sadržaju i način vođenja i čuvanja andragoške dokumentacije i evidencije

- g) Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja registra poslodavaca kod kojih se obavlja praktičan rad.
- (2) Do stupanja na snagu Pravilnika iz stavka (1) ovoga članka primjenjuju se odredbe važećih pravilnika koji reguliraju oblast obrazovanja odraslih, osim odredbi koje su u suprotnosti sa odredbama ovoga Zakona.

Članak 59.
(Prestanak važenja ranijih propisa)

Stupanjem na snagu ovoga Zakona prestaju važiti odredbe Zakona o osnovnom odgoju i obrazovanju i Zakona o srednjoškolskom odgoju i obrazovanju koje se odnose na obrazovanje odraslih.

Članak 60.
(Stupanje na snagu)

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objave u Narodnim novinama Hercegovačko-neretvanske županije.

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
HERCEGOVAČKO-NERETVANSKA ŽUPANIJA-KANTON
S K U P Š T I N A

Broj:
Mostar,

PREDSJEDAVAJUĆI

Šerif Špago